

Talous- ja velkaneuvonta

Kirsi Karttunen

talous- ja velkaneuvoja, Tampere

Talous- ja velkaneuvonta

- ▶ Alkanut lamavuosien yksityishenkilön velkojen selvittämiseksi vuonna 1993
- ▶ Laki talous- ja velkaneuvonnasta astui voimaan 1.9.2000
- ▶ Aluehallintovirasto valvoo, että talous- ja velkaneuvontaa on jokaisessa kunnassa riittävästi saatavilla. Aluehallintovirasto jakaa myös rahat toimintaa varten.
- ▶ Kilpailu- ja kuluttajavirasto huolehtii yleisestä johdosta, ohjauksesta ja neuvojen koulutuksesta
- ▶ Kunnan ei ole pakko järjestää talous- ja velkaneuvontaa vaan sen voi tehdä myös joku muu taho

-
- ▶ Tampereen alueeseen kuuluvat Tampere, Lempäälä, Nokia, Ylöjärvi, Pirkkala, Vesilahti sekä 1.1.2016 Kangasala
 - ▶ Vuonna 2006 lakiin lisättiin talous- ja velkaneuvojan kelpoisuusehdot. Tehtävään edellytetään alalle soveltuva korkeakoulututkinto sekä sellainen taito ja kokemus, jota tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää
 - ▶ Suomessa noin 130 talous- ja velkaneuvojaa.
Eri nimikkeillä, talousneuvoja, velkaneuvoja sekä talous- ja velkaneuvoja
 - ▶ Talous- ja velkaneuvonnan palvelut ovat maksuttomia kuntalaisille.
 - ▶ Luottamuksellista, sitoo vaitiolo. Ei yhteyksiä muihin sosiaalitoimen alueisiin ilman asiakkaan lupaa.

Asiakkaita

- Kaiken ikäisiä
- Lähes kaikista sosiaaliluokista
- Työssä olevia – työttömiä – eläkeläisiä - opiskelijoita
- Laitapuolen kulkijasta – DI – ekonomi
- Velkaa voi olla hyvin vähän tai ei olleenkaan vaihtoehtoisesti sitten hyvin paljon
- Liittyy useimmiten joltain ikävää, niin myös nuorilla (päihteet, rikokset)
- Mielenterveysongelmat

Talous- ja velkaneuvoja

Talous- ja velkaneuvoja voi toimia asiakkaan avustajana tai laatijana

Avustaja

- Tekee hakemukset, neuvottelee velkojien kanssa
- Mukana koko prosessin ajan
- Laatii myös lausumat käräjäoikeuteen, selvittäjälle (määrätään velkajärjestelyn aloituspäätöksessä)
- Tarkistaa maksuohjelmat, sopimukset velkojien kanssa
- Mahdollinen avustaminen istuntokäsittelyssä

Laatija

- Tekee hakemukset, prosessi jää tähän
- Ei avusta velallista muuten kuin suullisesti

Neuvojan tehtävänkuvaa

Kartoitetaan asiakkaan kokonnaistilanne ja pyritään saamaan velkaongelmalle ratakisu

- Asiakkaan taloudellinen tilanne

Työssä, työtön, opiskelija, eläkkeellä, työllistymisen mahdollisuus, mahdollinen ammatillinen koulutus

- Käydään läpi vaihtoehtoja velkojen selvittämiseksi

Kyselyt velkojille velan määrästä, mahdolliset maksusuunnitelmat, mistä velat ovat syntyneet. Ulosotosta saatava velallisen ulosottoasiat antaa pohjan selvittää velkojat, ei kerro totuutta velkojen määrästä

- Opastaa ja ohjata velallista

Ensin saatava velkakierre poikki, ennen kuin lähdetään suunnitelmaan mitään järjestelyjä

- ▶ Antaa talousneuvontaa tarvittaessa

Miten saada kierre poikki. Vuokra, sähkö, vesi ensin ja elämiseen, sitten vasta veloille mikäli jää "ylimääräistä"

Seuranta, tulot miinus menot. Kirjataan ylös, huomataan mihin sitä rahaa menee

- ▶ Luennot

Koulut, työttömät

- ▶ Tapahtumat

Nuorten ilta

Nuorille Fyrkkaa & viilistä sosiaalisen nuorten kuntoutus,

ryhmä muodostuu kuudesta nuoresta, kokoontuu neljä kertaa, käsitellään taloutta, ruuanlaittoa ym. elämiseen liittyviä asioita

Nuorten talo, etsivän työn ryhmä

Velkojen järjestelystä

- **Oma motivaatio**, kiinnostus omia asioita kohtaan, on kaiken A ja O
- Kartoitetaan maksuvara, suhteessa velkojen määrään
- Nuorella ei yleensä maksuvaraa, kierre poikki
- Talous ensin tasapainoon
- Opetellaan siihen että ei velkaannuttaisi lisää
- Saadaan rahat riittämään seuraavaan tulopäivään
- Opastetaan hakemaan eri tukimuotoja, mikäli on tarvetta
- Vanhemmat, joskus liian avuliaita maksamaan lasten velkoja
- Kantapään kautta

Kun ryhdytään toimiin asiakkaan puolesta, aina pyydetään valtakirja

Nuorten velkojan järjestelyä

- ▶ Turha hätiköinti pois
- ▶ Tärkeää mieltää ensin omat tulot – menot, talouden tasapaino
- ▶ Kokonaisuutena elämän hallinta, kiinnostus omaan / meidän asioihin
- ▶ Koulutus

Nuorilla on hukassa moni asia liittyen talouteen, eivät tiedä mistä heidän tulonsa muodostuu, mistä hakea tai ylipäätään mitä etuuksia heillä on mahdollisuus saada.

Pikavippi tulee tilille helpommin kuin hakemus toimeentulotukeen

Velkajärjestely käräjäoikeudessa

- ▶ Velkajärjestely käräjäoikeudessa on järjestelyistä se viimeinen vaihtoehto. Nuorilla yleensä väliaikainen este. Ikä, ei ammatillista koulutusta, velat ovat tuoreita, työttömyys, ei maksuvaraa
- ▶ Kun väliaikainen este poistuu voidaan miettiä velkajärjestelyä.
- ▶ Esteitä velkajärjestelylle esim. aiempivelkajärjestely, rikosperusteiset velat, juuri jäänyt työttömäksi, velat ovat kovin tuoreita.
- ▶ Velkajärjestely voidaan esteestä huolimatta myöntää painavilla perusteilla
 - ▶ maksettu velkoja
 - ▶ aikaa velkaantumisesta
 - ▶ velkajärjestelyn merkitys velalliselle sekä velkojalle

-
- ▶ Velkojat yleensä katsovat, että nuoret ovat velkaantuneet piittaamattomasti, vastuuttomasti sekä mahdollisesti velkajärjestelyä silmällä pitäen. Ja vastustavat järjestelyä edellä esitetyillä seikoilla
 - ▶ Voidaan myös tulla henkilökohtaisesti kuulluksi käräjäoikeudessa
 - ▶ Aiempi hylätty hakemuksen ei ole este hakea uudelleen, mutta se voi olla rasite uudelle hakemukselle
 - ▶ Maksuohjelma voi olla joko 3 vuotta tai 5 vuotta
 - ▶ Velkajärjestelyyn liittyy lisäsuoritusvelvollisuus
 - Verrataan toteutuneita nettotuloja maksuohjelmassa olevaan nettotuloon
 - ▶ Kaikki perusturvaan kuulumaton omaisuus realisoidaan

Velkojen järjestelystä

- ▶ Takuu-Säätiön takaus

maksuvaraa, vakituinen työ, velkaa enintään 34 000 €, maksuaika max 5 v., huomioidaan myös puolison velat

- ▶ Sosiaalinen luototus tuli Tampereelle 1.1.2016

Velkaa max. 10 000 €, viiden vuoden maksuajalla

- ▶ Velkojien kanssa tehtävä maksusuunnitelma

Tehdään vain kun on siihen mahdollisuus, ollaan rehellisiä itselle sekä velkojille. Ei luvata sitä mitä tiedetään jo luvatessa, ettei pysty pitämään.

Luottotiedot

- ▶ Luottotietojen menettäminen vaikuttaa varsinkin nuorella moneen asiaan.
 - ▶ Opintolaina
 - ▶ Vuokra-asunnon saanti
 - ▶ Puhelinliittymä
 - ▶ Osamaksu
 - ▶ Työnsaanti
 - ▶ Vakuutukset

Velkajärjestelyn jälkeen luottotiedot palautuvat

Velkojen perintä sekä vanhentuminen

- ▶ Julkisoikeudellisia tai siihen rinnastettavia maksuja
verot, pysäköintimaksut, kunnan/kuntayhtymän sairaalamaksut, päivähoito sekä muut sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksut, rikesakot, vakuutusmaksut, TraFi
Suoraan ulosottokelpoisia. Vanhentumisaika 5 v..
- ▶ Yksityisoikeudelliset saatavat
Vuokrat, sähkölaskut, vesilaskut, postimyynti, pankkilaina, osamaksut, kirjaston saatava, yksityishenkilöt
Haettava tuomio, jotta saadaan ulosoton piiriin. Vanhentuminen 15 v. tuomion päivästä, yksityishenkilöt 20 v.

Kysymyksiä

- ▶ Mitä eri mahdollisuuksia / vaihtoehtoja velkojen järjestämiselle on?
- ▶ Sakkoasiat ja muut rikossoikeudelliset ja niiden merkitys velkaselvittelyssä?
- ▶ Jos on toimeentulotukeen oikeutettu eli ns. minimituloilla ja haluaa lyhentää ulosottovelkoja esim. 20 €/kk. Kannattaako tämä ja onko tämä mahdollista käytännössä?
- ▶ Miten rohkaista ja ohjata nuorta, jolla mennyt luottotiedot esim. vanhempien maksamatta jättämien lapsen nimissä tulleiden terveydenhuoltolaskujen ja muiden vanhempien toimien vuoksi – ilman omaa syytä?

Lopuksi

- Kiinnostus omia asioita kohtaan, motivoitunut
- Ryhdistäytyminen
- Velkaantuminen poikki
- Ensin vuokrat, sähkö, vesi ja elämiseen (ruoka, vaatteet)
- Talous tasapainoon
- Velkojen järjestely
- Jokainen vastaa omista veloistaan

Vaatii kärsivällisyyttä, pitkää pinnaa valitettavasti sitä ei aina löydy

Ajanvaraus

Ajanvaraus Tampereen talous- ja velkaneuvontaan tapahtuu toimittamalla toimistoon seuraavat paperit

- ▶ tietoa tuloista (myös puoliso),
- ▶ tiedot menoista (vuokra, sähkö)
- ▶ tietoa veloista (ulosotosta listaus velallisen ulosottoasiat) tai laskuja

Soittoaika ajanvaraukseen puh. (03) 5656 6972 ma-to kello 9.30 - 11.30 tai 13.00 - 14.00, jolloin myös voi keskustella neuvojan kanssa.

S-posti velkaneuvonta@tampere.fi

Toimittamalla pyydetyt selvitykset talous- ja velkaneuvontaan niin aika annetaan sen jälkeen. Liitteet toi toimittaa joko tuomalla, skannaamalla, postin välityksellä tai ovenpielessä olevaan postilaatikkoon.

Kirsi Karttunen, kiittää !

talous- ja velkaneuvoja